

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 3.

7. Stycznia 1820.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 28. Grudnia. — Dnia 24. Grudnia przybyli do Wiednia w pożądanym zdrowiu Ich Cesarzowicowskie Mcie Xiążę i Xiężna Salerno z Neapolu i stanęli w Cesarzkim zamku.

Jego C. K. Mość uchwałą swoją z dnia 26. Listopada r. z. ze względu położonych zasług przez Feldmarszałków Poruczników i rzeczywistych nadwornych Radców wojennych, Daniela Barona Mescery i Jana Barona Prochaski w różnych szacownych urządzeniach, raczył wynieść tychże na Radców tajnych bez opłaty taksy, w którym to charakterze złożyli obadwa przysięgę wręca Jego C. K. Mości.

Dnia 9. Grudnia odprawiono się siódme, a w d. 24. osme posiedzenie Zgromadzonych w Wiedniu Niemieckich gabinetów w gmachu C. K. nadwornej Kancellaryi.

Z Wiednia d. 29. Grudnia. — Jego C. K. Mości raczył najtęskawiej uchwałą swoją z d. 5. Grudnia Proboszcza obrządku Lacińskiego Białskiego w Galicyi Jerzego Brosmana w nagrodę gorliwie czynionych przez niego usług jako Pasterza, Katechety i nauczyciela wynieść na Kanonika tytularnego kapituły Metropolii Lwowskiej z darowaniem taksy.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Niedawna i mała Rzeczpospolita Texas obrata Jenerała Long na swojego Prezydenta, liczbą ich wojowników ma już wynosić do 20000 ludzi nie rachując w to przybyłych pokoleń Indyjskich. Obróbcem krajowym i obcym osiadającym, przyrzekają rozdać grunta. W wojsku służy wielu Francuzów z nieszczęsną ich osady; wybodzi już nawet gazeta Republikanów Texańskich.

Wyspy Jońskie.

Stosownie do wiadomości z Korfu z d. 2. Listopada rozruchy ieszcze się nie usmierzy-

ły na wyspie Santa Maura, ponieważ buntownicy pocięli w góry. Wyspa ta, ma 500000 mężczyzn zdolnych do boju, nierachując w to kobiet, które czynnie się przykładają. Sir Thomas Maitland rozstał rozkazem do innych wysp, zmniejszając ile możności podatki włożone na mieszkańców, ażeby się zachowali w spokojności.

Wielka Brytania.

Dnia 10. Grudnia z. r. przyjęto bil w Izbie wyższej przeciwko buntowniczym i bluźnierczym pismom. Przelozony dodatek przez Lorda Carnarvon, ograniczający bil na lat 2 odrzucono. Dnia 10. otrzymał również senhoyie Królewską bil przeciwko tajemnym ewiezeniom w broni.

Dnia 10. przelozył w Izbie niższej P. Courtenay o nadwreżeniu przywilejów Izby, to jest winnego uszanowania Parlamentowi. Winę tę osiągnął na siebie drukarz Robert Stoddart jako nakładca wyszłego pisma czasowego pod tytułem: *The Tuffing Mistake*, a które przypisują (P. Hobhouse wydawcy zagrabionego w Paryżu pisma *Histoire des cent jours*.) P. Courtenay wniósł przeto, ażeby drukarza tego pisma przywołać przed Izbę na d. 13. Grudnia, ponieważ imię autora nie było na tytule wyrażone. Na żądanie P. Courteney kazał mowca odczytać niektóre uszczypliwe miejsca z tego potwarczego pisma na poparcie powyższego wniosku, a które ze względu swej bezbożności czyniły głębokie wrażenie na Zgromadzonych. Lord Russel uważał że go nie bardziej w tym sposobie nie zastanawiało jak te wstrząsy osobiste, które czytał przy podaniu Izbie dokumentów. „Po upłynionym miesiącu Styczniu 1820. Zstać ma wszelkie postuszeństwo dla uchwał Parlamentu *pleno jure*.“ P. Wynn nastawał, ażeby z wszelką szarowością postąpiono przeciwko takim autorom, którzy sposobem tak nieprzyzwyczajonym potwarzać się osmielają. „Nadto już jest przykładów,“ mówił on „gorszącego wpływu tych demagogicznych umieszeń na uchwały

Zgromadzenia, nie zapominaamy, że akt oskarżenia Lorda Strafford wymuszony został w Parlamencie przez pisma ulotne i sisse, które napełniały wszystkie nlice i wszystkie place publiczne.“ — Skutek był ten, że wniosek P. Courtenay jednogłośnie przyjęty został. Lord A. Hamilton wniósł mocną skargę w Izbie niższej na podwyższenie tary od stódu w przeszłym Parlamencie, tary taka sprawa, iż cena ięzemia dla Szkocyi i jej browarów wyższą jest o 1 szyling-na kwarcie. Minister odpowiedział: że rzecz ta wziętą będzie pod rozważę.

Dnia 9. Grudnia ogłoszono po nlicach Manszestru, i okolicznych wsiach Ludowi Angielskiemu i Irlandzkiemu niereprezentowanemu odezwę, i na dzień 17. Grudnia zapowiedziano nowe i powszechne Zgromadzenie na błoniu S. Grzegorza (*S. George Fields*) ażeby (jak to wezwanie zawiera) wzbudzić potrzebę przełożenia Xięciu Rejentowi i Parlamentowi, iż im nieprzystało wydawać prawa ograniczające wolność druku i praw zgromadzenia się; dalej, żeby przyczynić się do Reformy Parlamentu i t. d. i t. d.“

Stosownie do tego ogłoszenia Dowodcy woyska Królewskiego wydali potrzebne rozkazy. Dwoma dniami w przody d. 15. miało zebrać się takie Zgromadzenie w Boltonie.

Radykaliści w Leeds oznaymili owoiem ostatniem Zgromadzeniu afiszem następującym: „Przyjaciele rozumney wolności zgromadzą się d. 9. na błoniu Hounslow Heidej dla naradzenia się o środkach w celu położenia tamy despotyzmowi woyskowemu. Xiężę Rejent ma być proszony o odmówienie sankcyi ściu ograniczającym bilom, o oddalenie terazniejszych poradników, i o obdarzenie zaufaniem woich wiernych poddanych, Reformatorów Radykalnych.“ Stosownie więc do tego ogłoszenia zebrało się d. 9. de 5000 osób na miejscu oznaczonem. Kobiety nie odważyły się znajdować, ponieważ żołnierze zbyt marsową mieli postać. Mowca P. Bradshaw zalecał słuchaczom swoim użyć sił fizycznych, ponieważ Zwierzchności nie chciały upuścić ich sił moralnych. Postanowiono w ogóle 6 uchwał, w iedney z tych zakazając opłacenia podatków, każdemu wolnemu Człowiekowi. — Za zbliżeniem się 6 pułku piechoty i 4 Irlandzkiego iazdy dragonów rozproszyło się Zgromadzenie.

Hiszpania

Narodziny Królowey obchodzono w Madrycie d. 6. Grudnia z wielką uroczystością.

Nadzieia, że w tym dniu ogłoszoną zostanie rozciągleysza amnestyia, nie spełniła się; mnie mają, że odkrycie pewnego spisku przyczyniło się do odwołania tery łaski.

Francya.

Adres Izby Deputowanych, 'podany Królowi przez Deputacyię Izby Deputowanych w d. 19. Grudnia brzmi jak następuje:

„Najiasnieyszy Panie! Wierni poddani Waszey Królewskiej Mości Deputowani Departamentów składają u podnóżka Tronu daninę uszanowania i miłości.“

„Narodzenie Xiężniczki z rodu Waszey Królewskiej Moji wznieciło w sercach Francuzów nową nadzieię. Przrzęka ona Twoiey Koronie i naszym instytucyiom nową podporę, Opatrzność wysłucha życzenia Twoiego Ludu, dając nienastanie nowych dziedziców Twojemu domowi.“

„N. Panie! Francya nie ma już nieprzyjaciół. Wasza Królewska Mość ustalites nasze przyjazne stosunki z różnemi Mocarstwami Europejskiemi na zasadzie wzajemney niepodległości. Mądrość Twoia nie mogła nam dać kosztownieyszey po rękomyi ich trwałości i owego długiego pokoju, którego zapewnienie odebraliśmy od Waszey Królewskiej Mości.“

„Dzięki Twoiey pobożney staranności, Stolicie nasze Biskupie otrzymały znnowu Pasterzy. Religia cieszy się, widząc wzmagającą się świetność sweich obrzędów i rozszerzającą się moralność. Jako podpora praw Królestwa ziedna tegoż wolnościom uszanowanie. Zatrzymamy nienaruszenie dawne swobody naszego Kościoła. Przykład wyższych Pasterzy, podda gęrliwosć Dnchownych, przepisom kościelnych ustaw, przykazaniom Ewangelii, i Konstytucyi, które wszystkim zalecają równe posłuszeństwo. Szczęśliwa ta harmonia będzie pierwszym węzłem towarzystwa ludzkiego i niezawinną rękomyią obywatelskiej spokojności.“

„Błogie żniwa goją rany rządzone przemiatającym niedodatkkiem. Działalność obfita w wynalazki ożywia przemysł. Szutki nadobne wzniosły się świetnie, Wasza Królewska Mość nagradzasz swemi pochwałami użyteczne plody i dzieła ieniuszu.“

„Handel, którego przeznaczenie jest przynosić korzyści z postępów, by w równem zawodzie był z innemi gatęciami przemysłu oszczędnie tych ulg, które sobie nawzajem winne oświecone Narody, i tey zachęty, która wypływa z zaufania trwałego pokoju.“

„Finanse i kredyt publiczny podniesione naszymi ofiarami, ugruntowane niezłomną wier-

noszą w dopełnieniu naszych zobowiązań, zjednają nam pod Oycowskim Kładem Waszey Królewskiej Mości pierwsze plony korzystnego ulepszenia, którego systema Ty ustalites a który Twoja wytrwała chęć tylko w szczęściu poddanych szukać własnego niebawem przyprowadzi do skutku.“

„Najświeższy Panie! Robiąc ulgę Twojemu Ludowi przez zdjęcie części ciężarów, którego jeszcze obarczają, utrzymates W. K. Mość tego odwagę i nadarzysz teraźniejszości widoki, przyjemnej przyszłości. Z sprawiedliwemi dzięki powtarzamy owe Królewskie słowa: „Zmnieyszenie najuciążliwszych podatków tak długo tylko odwiekanem – zostanie, „jak długo potrzeba będzie umarzać nadzwyczajne długi przez Kray zaciągnięte.“

„Gorliwość nasza N. Panie odpowie Twoim życzeniom przez wyszukanie oszczędności i środków, zbliżających prędzey czas ten oczekiwany z niecierpliwością. Wiemy, iż dopełnienie tej świętej powinności będzie dla serca W. K. Mości najprzyjemniejszym świadectwem naszey, pełnej uszanowania miłości.“

„Dziękujemy W. K. Mości, żeś zatarł ślady ostatnich domowych zaburzeń dobrocią i pojednaniem, które tak zgodnemi były z dostojnością Korony i ucznociem Narodowem.“

Dla czegoż trwoga osłabiać ma widoki spokojności i szczęścia? Prawa nasze są wszędzie z łatwością wykonywane i nigdzie nie była rzeczywistość naruszona – spokojność publiczna. A jednak nic tak nie zasmuca umysłów jak niepewna i głęboko dotykająca niepokojność.

Fakcye nienkrywające ani planów ani swoich nadziei, starają się psuć opinię publiczną. Nieprzyjaciele powagi praw, chcieliby nas oddać wyzdanu, ażeby nas po zbawić wolności. Lecz Lud, oddany prawdziwemu swemu interessowi, mimo podszeptów, któremi otoczony; nie stał się narzędziem burzycieli spokojności. Używać ón chce w pokoin owoców prawnego porządku pod tarczą tronu W. K. Mości. Żąda utrzymania porządku, bez którego wszystkie prawa równie są zagrożone.“

„N. Panie! rozwinięcie Instytucyi naszych pogodzi wnet prawa nasze z Monarchią Konstytucyjną. Zapewniając W. K. Mość poddanym swoimi wierną i porządną Administracją, swą bezstronność sprawiedliwości, i rehoymni osobistej wolności, wykonasz trudne zadanie z chwałą i położy z gwałtownem namiętnościom nowe tony.“

„W uszanowaniu oczekiwać będziemy środków, które zajmują umysł W. K. Mość. Będziemy je roztrząsać wolno, lecz rzetelnie. Wierni Twój poddani Deputowani Departamentów, nie zapomną swej powinności czuć nad obroną najświeższej Dynastyi i publicznych praw naszych, nadadź wszystkim Konstytucyją zaręczonym sprawom ową głęboką spokojność, która jedynie ustalić może szczęście W. K. Mości i zawrzeć na zawsze otchłań rewolucyjną.“

Król dał na to następującą odpowiedź:

„Przyjmuję z radością zapewnienie o ufności i przywiązaniu Izby Deputowanych. Nigdy nie była potrzebniejszą jedność Tronu z Narodem jak teraz. Polegałem na tem. „Zapewnić uświęcone spraw Konstytucyją, ustalić je przez ich dalsze rozwinięcie oto jest „nieustanny cel żyjeń Moich i W. K. Mości. „Światło i stałość ich będzie Mnie wspierać, „w osiągnięciu tego celu, z którym połączone „jest szczęście Naszego kraiu.“

W Sądzie policyi poprawczej w Paryżu rozstrzygniony został proces d. 18. Grudnia przeciwko tak zwanemu towarzystwu wolności prasy. PP. Simon i Gevaudan wskazani zostali, każdy z osobna na karę pieniężną 200 franków i kosztu procesu za przekroczenie artykułu 291 i 294 Kodexu karnego.

Zjednoczone Niderlandy.

Dnia 10. Grudnia podług gazet Haagskich Policya Amsterdamska odebrała, wyraźny rozkaz wyższej Dyrekcyi Policyi Haagskiej, poczem Dyrektor Policyi P. Falée natychmiast udał się do Paryża. Powód do tego rozporządzenia ieszcze dotąd nie jest wiadomym.

Listy z Haagi z d. 10. Grudnia donoszą: o uwięzieniu dwóch osób w Amsterdamie z rozkazu wyższego, następujące wiadomości podadzą niejakie objaśnienie. Jeden z tych uwięziony pod imieniem V. D. M. nie jest P. Van Der Meulen lecz P. Boers, którego rodzina znana jest w Leyden. Zastępował ón w roku 1813 miejsce Sekretarza w mieście Zuitphen podczas przybycia Kozaków dał dowody swoich usług, i w nagrodę otrzymał ozdobę Belgickiego orderu. Nie wiadomo co spowodowało go opuścić miejsce swoje w Zuitphen, to tylko pewna, że ón wnet po zmianie 1813 przybył do Braxellii, gdzie długo żył prywatnie i w zachowaniu przyjacielskiem z P. Bouvens. Ten zaś, najmłodszy syn P. L. R. Bouvens wstawił się

podczas rewolucyi w r. 1795 jako gorliwy stronnik owczesnego porządku rzeczy. Ci obadwa przepędzili nieiski czas w lecie 1818 w Akwizgranie i w Spa, po zyskali tam dowody względów wysokiey osoby. Później udali się do Paryża, bawili się w tem mieście, lecz często podróżowali zawsze osobno to do Bruxellii to do Haagi a na końcu i do Amsterdamu, gdzie przed kilku tygodniami aresztowani zostali w tymże mieście i iego okolicach.

K r a k ó w.

Z Krakowa d. 26. Grudnia. — Na 7mej Sessyi Seymu naszego, d. 14go b. m. między podanemi projektami do prawa, nayważniejszym jest projekt o uregulowania hypoteki. Czytano oraz różne prośby podane Izbie, które ta do Senatu odesłała.

Na 8mej Sessyi dnia 15go b. m. podano rozmaite wnioski względem formy głosowania nad budżetem; poczem JW. Hrabia Stadnicki, Prezydujący w Kommissyi skarbowey, przedłożył Izbie kilka inicjatyw Senatu w interesach skarbowych. W końcu głosu, użądał się na niedokładność Statutów organicznych, ułożonych przez Kommissyją organizacyjną, którey przeznaczeniem było rozwinąć Konstytucyją nadaną Rzeczpospolitey od NN. Protektorów, a która zostawiła nas w smutnem położeniu, iż często być musimy w sporze z rządzącym Senatem: „Oby ten głos mój (były słowa mówcy) nie mający na względzie tylko dobro ogółu mieszkańców, doszedłszy do NN. Protektorów naszych, wystawił nieszczerście, iakie nas uciska! oby był pochopem dozwoleń nam, abyśmy stosownie do statystycznego położenia naszego, porobili istotnie potrzebne odmiany w rzeczonych Statutach, które w ciągu 3ch lat nie tylko pożądanego nie przyniosły skutku, ale uwszem stały się zawadą do osiągnięcia celów przez NN. opiekunów Dwory dla kraju naszego przeznaczonych.“ — (Dalszych głosów w wypadku tej Sessyi, gazeta Krakowska ieszcze nie umieściła.)

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. i. Stycznia. — Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty powrócił dnia 29. z. m. wieczorem do tułtejszey Stolicy z Peterburga.

T u r c y j a.

Z Konstantynopola d. 25. Listopada. — Los uwięzionych Ormian, urzędników mennis-

zych i dzierżawców, nie jest dotychczas rostrzygniony; tymczasem wkradła się zaraza morowa także i do ich więzienia; jeden z nich już zmarł, a kilku leży chorych.

Wysłany z podarunkami do Konstantynopola Deputowany Algierski, zmarł wkrótce po przybyciu do tej Stolicy; był to już starzec bardzo podeszły, i słynął jako nayzapalczywszy korsarz między Algierczykami. W. Porta wysłał na niebawem wzajemne podarunki do Algieru.

W. Sultan bawi dotychczas w Beschiktasch letniey siedzibie swojej. Ciągła łagodność powietrza, a bardziej ieszcze zaraza, która wkradła się także do Seraju, wstrzymuje go od sprowadzenia się do zimowego siedliska.

Zaraza ta, sroży się z każdym dniem bardziej, każdy prawie Minister W. Porty ma u siebie chorujących na tę zarazę, która wkrótce stanie się tak silną jak była r. 1812; między Francuzami pokazuje się licznie ieszcze iak w ten czas. Wszystkie szpitale są pełne chorych; a liczba przychodzących do zdrowia jest w takim stosunku, do liczby umierających iak ieden do dziesięciu. Trwałe ciepło, i niedostatek wody, uważać można za główne przyczyny tegoż różniejszego nadzwyczajnego szerszenia się tej zarazy.

Kraie Barbaryjskie.

Z Algieru donoszą, że szczególniey kłamliwe i nie udowodnione doniesienia Postanniba Rejencyi, który niedawno powrócił z Londynu, skłoniły Deya do dania niepomysłney odpowiedzi na oświadczenie się Admiratów Freemantle i Jurien. Postannik ten, zapewne schlebiając łachomstwu Władcy swojego i Ludowi Algierskiemu, za nadto oddanemu łupieztwu, doniósł bezozelfnie, że Anglii nie zechce bynajmniej przeszkadzać obecnemu systematowi Kraiów Barbaryjskich. Fałsz mogący tylko tam ziednać wiarę dla siebie.

Z Tripolis donoszą pod d. 11. Listopada, iż widocznie czują tam iż skutki poiednawczego systematu, przyjętego teraz od Rządu. Handel wzmasa się, i żegluga idzie daleko ozywniey: Od d. 1. Lipca 1818, nie wyruszył żaden Korsarz na morze i Dey zażądał pośrednictwa W. Brytanii, do zawarcia pokoju ze wszystkimi Chrześcianskimi Mocarstwami, wskutek którego obowiązac się chce do szanowania każdej obcej bandery.